

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/B/2025/36146475405378308

ADEKVÁTNOSŤ TRANSFEROV V ÚČTOVNÍCTVE
POHREBNÍCKYCH ZARIADENÍ

Bakalárska práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

ADEKVÁTNOSŤ TRANSFEROV V ÚČTOVNÍCTVE
POHREBNÍCKYCH ZARIADENÍ

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva
Vedúca záverečne práce: Alena Kordošová, Ing., PhD.

Bratislava 2025

Viktória Kubinová

Abstrakt

KUBINOVÁ, Viktória: *Adekvátnosť transferov v účtovníctve pohrebníckych zariadení*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. Vedúca záverečnej práce: Ing. Alena Kordošová, PhD. Bratislava: FHI EU, 2025, 42 s.

Cieľom záverečnej práce bolo zhodnotenie výsledkov analýzy adekvátnosti transferov vo vybranom pohrebníckom zariadení a osobitosti ich účtovného zobrazenia. Údaje boli získané z finančných výkazov organizácie, interných účtovných dokladov, a zo sekundárnych zdrojov ako sú odborná literatúra a legislatívne predpisy. Na ich spracovanie boli použité kvalitatívne a kvantitatívne metódy, vrátane analýzy, komparácie medziročných zmien a syntézy poznatkov. Výsledkom práce je identifikácia hlavných zdrojov financovania organizácie, analýza účtovania prijatých transferov a vyhodnotenie vplyvu zmien vo financovaní na jej hospodárenie. Práca ukazuje, že najstabilnejším zdrojom financovania boli bežné transfery zo štátneho a obecného rozpočtu, zatiaľ čo kapitálové transfery vykazovali výrazné medziročné výkyvy v závislosti od investičných projektov a možností rozpočtu zriaďovateľa. Zároveň bola poukázaná potreba efektívneho plánovania využívania transferov v súlade s účelovou viazanosťou verejných zdrojov. Pridaná hodnota práce je v praktickom zhodnotení štruktúry a dynamiky financovania príspevkovej organizácie, v analyzovaní účtovných procesov súvisiacich s transfermi a v poskytnutí odporúčaní pre efektívnejšie využívanie a plánovanie verejných zdrojov v oblasti pohrebných služieb.

Kľúčové slová:

transfery, príspevková organizácia, Marianum, zriaďovateľ Hlavné mesto Bratislava, účtovné zobrazenie transferov, zdroje financovania pohrebníctva

Abstract

KUBINOVÁ, Viktória: The Adequacy of Transfers in the Accounting of Funeral Service Institutions. – University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; Department of Accounting and Auditing. Thesis Supervisor: Ing. Alena Kordošová, PhD. Bratislava: FHI EU, 2025, 42 pages.

The aim of the bachelor thesis was to evaluate the results of the analysis of the adequacy of transfers in a selected funeral service organization and the specifics of their accounting treatment. The data were obtained from the organization's financial statements, internal accounting documents, and secondary sources such as professional literature and legislative regulations. Qualitative and quantitative methods were used for data processing, including analysis, comparison of year-on-year changes, and synthesis of findings. The outcome of the thesis is the identification of the main sources of the organization's financing, the analysis of accounting for received transfers, and the evaluation of the impact of financing changes on its financial management. The thesis shows that the most stable source of financing were current transfers from the state and municipal budgets, while capital transfers exhibited significant year-on-year fluctuations depending on investment projects and the budgetary possibilities of the founder. It also highlights the need for effective planning in the use of transfers in accordance with the purpose-bound nature of public funds. The added value of the thesis lies in the practical assessment of the structure and dynamics of financing in a contributory organization, in the analysis of accounting processes related to transfers, and in providing recommendations for more efficient use and planning of public resources in the field of funeral services.

Keywords:

transfers, contributory organization, Marianum, founder Capital City of Bratislava, accounting presentation of transfers, sources of financing of funeral services

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Ponuka služieb v MARIANUM.....	19
Tabuľka 2 Zdroje financovania za rok 2019-2023 v eurách.....	22
Tabuľka 3 Zdroje financovania za rok 2019-2023 vyjadrené v %	23
Tabuľka 4 Prijaté transfery za obdobie 2019-2023	27
Tabuľka 5 Bežné transfery za roky 2019-2023	28
Tabuľka 6 Kapitálové transfery za roky 2019-2023	30
Tabuľka 7 Účtovanie poskytnutej dotácie na vojnové hroby za rok 2022	32
Tabuľka 8 Účtovanie poskytnutej dotácie na energetickú pomoc za rok 2022	33
Tabuľka 9 Účtovanie poskytnutého bežného transferu za rok 2022	34
Tabuľka 10 Účtovanie poskytnutého kapitálového transferu za rok 2018	35

Obsah

Úvod	6
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	7
1.1 Charakteristika transferov v pohrebníckych zariadeniach	9
1.2 Členenie transferov v pohrebníckych zariadeniach	11
1.3 Zdôraznenie dôležitosti transferov v pohrebníckych zariadeniach.....	13
1.4 Účtovné zobrazenie transferov v pohrebníckych zariadeniach	16
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	18
3 Výsledky práce a diskusia	22
3.1 Identifikácia jednotlivých zdrojov financovania pohrebníctva Marianum.....	22
3.2 Postavenie transferov v pohrebníctve Marianum	27
3.3 Účtovné zobrazenie transferov pohrebníctva Marianum.....	31
3.4 Zhodnotenie financovania a transferov v pohrebníctve Marianum	36
Záver	38
Zoznam použitej literatúry	40

Úvod

Financovanie verejných pohrebných služieb čelí výzvam vyplývajúcim z ekonomických a legislatívnych zmien a zvyšujúcich sa nárokov na transparentnosť verejných výdavkov. Príspevky od zriaďovateľov a subjektov verejnej správy sú kľúčové pre zabezpečenie týchto služieb ako súčasti verejných sociálnych služieb. Kvalitné pohrebné služby sú nevyhnutné pre zachovanie verejného poriadku a kultúrnej kontinuity, pričom ich stabilitu zabezpečuje primerané financovanie prostredníctvom transferov z verejných rozpočtov, pričom výška a účel platieb sa často prispôbujú ekonomickým a politickým podmienkam.

Pri hodnotení financovania pohrebníctva je potrebné zohľadniť meniaci sa spoločensko-ekonomický kontext. Znižovanie verejných výdavkov, zmeny v rozdelení zdrojov medzi organizáciami a legislatívne úpravy verejných služieb významne ovplyvňujú jeho hospodársku stabilitu. Financovanie prostredníctvom bežných a kapitálových transferov je kľúčové na pokrytie prevádzkových výdavkov aj investícií zameraných na zvyšovanie kvality služieb. Pre zabezpečenie dlhodobej stability je potrebná analýza týchto transferov a posúdenie ich adekvátnosti vzhľadom na požiadavky verejných služieb.

Pre efektívne riadenie verejných financií je potrebné posudzovať nielen výšku, ale aj štruktúru transferov, ich účtovné metódy a transparentné vykazovanie. Účtovné zobrazenie má zásadný význam pre finančnú stabilitu a transparentnosť pohrebníctva, keďže umožňuje monitorovať využívanie verejných prostriedkov a poskytuje dôležité informácie pre rozhodovanie zriaďovateľov. Presné vykazovanie a analýza výdavkov z poskytnutých transferov pomáhajú identifikovať potrebu efektívnejšieho prerozdelenia zdrojov či zlepšenia finančného riadenia. Analýza transferov a ich účtovania je preto kľúčovým nástrojom na zabezpečenie transparentnosti a efektívnosti verejných služieb vrátane pohrebníctva.

Hlavným cieľom práce je zhodnotenie výsledkov analýzy adekvátnosti transferov v pohrebníckom zariadení Marianum v Bratislave a osobitosti ich účtovného zobrazenia. Prvá kapitola predstavuje teoretický rámec transferov, ich členenie a účtovanie v príspevkových organizáciách. Druhá opisuje cieľ práce, metodológiu a použité údaje, vrátane interných dokumentov Marianum a výkazov poskytnutých organizáciou z informačného systému NORIS.NEXT. Tretia kapitola obsahuje analytickú časť – identifikáciu zdrojov

financovania, postavenie a účtovné zobrazenie transferov a zhodnotenie analyzovaných údajov.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Transfery poskytované príspevkovej organizácii vo všeobecnosti slúžia na dosahovanie verejných cieľov, podporu rastu komunity a zlepšenie kvality života ľudí. Avšak hlavná činnosť príspevkovej organizácie (pohrebničkeho zariadenia) nemusí byť dostatočne rentabilná, avšak je nevyhnutné neustále monitorovať finančné hospodárenie. Transfery je potrebné samostatne evidovať v účtovníctve, pretože ovplyvňujú spôsob, akým sa zostavuje konsolidovaná účtovná závierka aj súhrnná účtovná závierka. (Macháčová, 2022) Pohrebničné zariadenie, resp. príspevková organizácia, môže vykonávať aj vlastnú podnikateľskú činnosť, cieľom ktorej je dosiahnuť vyššie zisky, ktoré môžu byť investované do rozvoja príspevkovej organizácie.

V konečnom dôsledku je nevyhnutné, aby verejné služby boli poskytované efektívne a rýchlo na miestnej úrovni, a to s nízkym finančným zaťažením. Pri plánovaní a realizácii výdavkov orgány verejnej správy čelia podobným prekážkam ako iné subjekty vystupujúce na trhu. Tieto výzvy sa v literatúre niekedy označujú ako „verejné projekty“. Na rozdiel od bežných domácností a súkromných podnikov, ktoré disponujú vlastnou hotovosťou, osoby zastupujúce štát a obce majú právomoc rozhodovať o spôsobe použitia verejných príjmov a sú zodpovedné za zabezpečenie ich efektívnosti a účinnosti.

Preto sme toho názoru, že efektívnosť by sa mala posudzovať aj na úrovni jednotlivých organizácií a ich konkrétnych činností. Keďže samosprávy rozhodujú o verejných službách, je pre nich kľúčové, aby uprednostnili efektívnosť a kvalitu. To zahŕňa nielen zohľadnenie vlastných potrieb, ale aj to, ako občania vnímajú poskytované služby. Synergický efekt spočíva v celkovom vplyve a dokonalosti verejných služieb poskytovaných občanom. Neefektívne verejné služby sú charakterizované neschopnosťou dosiahnuť stanovené ciele, čo môže byť dôsledkom neadekvátneho využitia zdrojov, systémových nedostatkov alebo organizačných neefektívností. Preto cieľom nových trendov v oblasti poskytovania verejných služieb je poskytovať vysokokvalitné služby pri znížených nákladoch. (Balážová, 2006) Tento prístup možno považovať za nástroj optimalizácie nákladov a zabezpečenia dlhodobej udržateľnosti poskytovania služieb v príspevkových organizáciách, ako aj v pohrebničných zariadeniach, čím sa dosahuje efektívne riadenie

verejných prostriedkov a zvyšovanie kvality poskytovaných služieb v súlade s potrebami a očakávaniami komunity.

V súčasnosti možno pozorovať narastajúcu tendenciu k zakladaniu verejnoprávnych organizácií, pričom tento proces si vyžaduje dôkladnú analýzu ich prínosov a výhod. Tieto subjekty nielen posilňujú kompetencie miestnej samosprávy, ale zároveň prispievajú k posilneniu postavenia komunit a k zlepšeniu kvality života obyvateľov. Kľúčovým aspektom ich vzniku je delegovanie právomocí na regionálne samosprávne orgány, ktoré získavajú priamu kontrolu nad ich činnosťou, čím zabezpečujú, aby poskytované služby reflektovali špecifické potreby miestneho obyvateľstva. Vďaka kompetenčnému rámcu môžu tieto organizácie stanovovať kvalitatívne štandardy služieb, definovať cenové politiky a optimalizovať náklady s cieľom zvyšovania efektívnosti.

Jednou z významných výhod verejnoprávnych organizácií je ich zvýšená zodpovednosť, ktorá zaručuje transparentnosť a posilňuje mechanizmy verejnej kontroly. Miestne samosprávy môžu prostredníctvom pravidelného monitoringu a hodnotenia činnosti týchto organizácií zabezpečiť informovanosť občanov a podporiť ich participáciu na rozhodovacích procesoch. Okrem toho tieto subjekty umožňujú efektívnejšiu správu verejných služieb, keďže prostredníctvom centralizácie činností môžu optimalizovať využitie verejných financií. Napríklad špecializovaná verejná inštitúcia zameraná na poskytovanie pohrebných služieb dokáže zabezpečiť ich vyššiu efektívnosť a kvalitu v porovnaní so situáciou, keď by ich priamo riadila samospráva. Verejnoprávne organizácie tiež zohrávajú dôležitú úlohu pri strategickom plánovaní a nastavovaní priorít pre rozvoj verejných služieb a infraštruktúry, čo umožňuje mestám a obciam implementovať udržateľné riešenia v reakcii na meniace sa potreby občanov.

Zachovanie základných verejných služieb je nevyhnutným predpokladom ich dostupnosti a kvality, pričom verejnoprávne organizácie dokážu pružne reagovať na spoločenské výzvy a legislatívne zmeny, čím znižujú administratívnu záťaž miestnych samospráv. V kontexte pohrebných služieb predstavujú tieto organizácie nástroj na zabezpečenie dôstojnej, efektívnej a udržateľnej starostlivosti pre všetky sociálne skupiny. Celkovo možno konštatovať, že zakladanie verejnoprávnych organizácií je strategickým rozhodnutím, ktoré prináša viaceré benefity, vrátane zlepšenia transparentnosti, hospodárnosti a kvality verejných služieb. Ich implementáciou v oblasti pohrebniectva miestne samosprávy vytvárajú podmienky pre dôstojné, dostupné a vysoko kvalitné služby,

ktoré reflektujú meniace sa potreby obyvateľstva, pričom zároveň podporujú zachovanie etických a kultúrnych hodnôt spoločnosti a dlhodobú udržateľnosť verejných služieb.

1.1 Charakteristika transferov v pohrebníckych zariadeniach

Pojem „transfer“ je vymedzený v § 19 opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/014454/2022-36, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie v znení neskorších predpisov ako súhrnné označenie finančných prostriedkov poskytovaných vo forme dotácií, príspevkov, bežných a kapitálových rozpočtových výdavkov, grantov, ako aj obstarania dlhodobého hmotného majetku na realizáciu koncesných stavebných projektov a ďalších finančných operácií.

V kontexte príspevkovej organizácie, ktorá poskytuje pohrebné služby, pojem transfer označuje finančné toky medzi rôznymi verejnými a hospodárskymi subjektmi. Tieto transfery môžu zahŕňať dotácie alebo granty, ktoré pochádzajú z verejných rozpočtov a sú určené na podporu činností ako údržba cintorínov, modernizácia pietnych miest alebo financovanie pohrebov pre osoby, ktoré nemajú príbuzných. Na rozdiel od bežných obchodných transakcií, kde dochádza k výmene tovaru alebo služieb za protihodnotu, transfery predstavujú jednosmerné platby, ktoré môžu byť použité na prevádzku organizácie alebo konkrétne účely, ako je rekultivácia hrobových miest či likvidácia neidentifikovaných pozostatkov. Z hľadiska účtovníctva sa tieto transfery klasifikujú ako výnosy príspevkovej organizácie, pričom ich použitie podlieha striktnej finančnej regulácii. Pohrebná organizácia musí v súlade s týmito predpismi viesť presnú evidenciu o využívaní získaných prostriedkov, nezávisle od toho, či sú určené na rekonštrukciu pohrebísk, obnovu márníc alebo zavádzanie nových technológií v oblasti kremácie. Transfery môžu byť poskytované rôznymi spôsobmi, a to zo štátnych rozpočtov alebo prostredníctvom príspevkov od súkromných subjektov, ako sú nadácie podporujúce iniciatívy v oblasti pohrebných služieb alebo pomáhajúce sociálne znevýhodneným osobám pri organizovaní dôstojného pohrebu. Na zabezpečenie transparentného a efektívneho využívania týchto prostriedkov je príspevková organizácia povinná pravidelne predkladať správy o ich použití v súlade s pôvodným účelom a schváleným rozpočtom, pričom všetky prevody musia byť riadne zaznamenané v účtovníctve organizácie podľa zásad Medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor. Transfery sú definované ako výdavky, ktoré sa uskutočňujú bez protiplnenia zo strany príjemcu, ako uvádza metodické usmernenie Ministerstva financií SR k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie. Tieto prostriedky môžu pochádzať z rôznych verejných

zdrojov, ako sú štátne rozpočty alebo rozpočty miestnych samospráv, a sú určené na financovanie činností pohrebných služieb, ako sú prevádzka krematórií alebo zabezpečenie pohrebných služieb pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva. Efektívne a transparentné využívanie týchto transferov je kľúčové pre poskytovanie kvalitných a dôstojných pohrebných služieb v rámci verejného sektora.

Pohrebnícke zariadenia, ktoré sú často zriadené ako príspevkové organizácie obcami alebo vyššími územnými celkami, môžu dostávať príspevky na pokrytie prevádzkových nákladov vrátane prevádzky krematórií, údržby cintorínov aj miezd zamestnancov. Tieto prostriedky sa rozdeľujú zo štátneho rozpočtu, z rozpočtov obcí alebo z iných verejných zdrojov a musia sa využívať v súlade s platnou legislatívou a ich účelovým určením. Správne zúčtovanie týchto transferov je nevyhnutné na zabezpečenie efektívnej správy verejných financií v oblasti pohrebníctva a na zabezpečenie transparentnosti.

Transfery sú osobitným aspektom, ktorý sa týka organizácií miestnej samosprávy, a to aj pohrebníckeho zariadenia. Slovo „transfer“ zahŕňa finančné aj nefinančné vzťahy vo vnútri aj mimo verejnej správy. Pojem „nefinančné vzťahy“ zahŕňa rôzne činnosti, ako napríklad realizáciu bežných a kapitálových výdavkov prostredníctvom bežného alebo výdavkového rozpočtového účtu (s použitím výdavkového účtu v Štátnej pokladnici alebo iných bankách), bezodplatné nadobudnutie majetku obce/mesta alebo vyššieho územného celku (VÚC) a prevod správy majetku z VÚC alebo obce/mesta na inú organizáciu. (Pergely, 2023a)

Transfery predstavujú finančné prostriedky, ktoré sú alokované z verejných rozpočtov, ako napríklad mestské alebo iné verejné fondy, na podporu činnosti príspevkovej organizácie, ako sú pohrebné služby. Tieto prostriedky pokrývajú prevádzkové náklady organizácií, vrátane údržby cintorínov, poskytovania pohrebných a krematóriových služieb, ako aj ďalších verejných služieb. Transfery sa poskytujú bez očakávania priameho protiplnenia zo strany príjemcov a môžu mať charakter jednorazových alebo opakujúcich sa platieb. Ich hlavnou funkciou je zabezpečiť dostupnosť a dôstojnosť pohrebných služieb pre obyvateľov, ktoré sú v mnohých prípadoch poskytované verejným sektorom cez pohrebné ústavy. V prípade, že organizácia nie je schopná pokryť všetky náklady z vlastných príjmov, transfery sa stávajú nevyhnutným mechanizmom na financovanie týchto služieb. Tieto platby sú dôkladne sledované a zaznamenávané v rámci rozpočtového procesu miestnych samospráv, pričom sa striktne dodržiavajú rozpočtové normy a pravidlá, čím sa zabezpečuje ich efektívne a transparentné využitie verejných prostriedkov.

Transfer v príspevkovej organizácii možno interpretovať ako finančný alebo nefinančný tok medzi jednotkami verejnej správy. Tento tok vypovedá o vzájomných vzťahoch medzi rozpočtovými a mimorozpočtovými subjektmi, ako aj o ich vzťahoch k iným hospodárskym jednotkám. Transfer finančných prostriedkov zo štátneho alebo obecného rozpočtu príspevkovej organizácii, ktorá pôsobí v sektore pohrebných služieb, môže byť použitý na pokrytie nákladov na prevádzku cintorínov, údržbu pohrebných zariadení alebo na zabezpečenie sociálnych pohrebov pre nepríbuzné osoby. Charakter týchto transferov môže byť buď bežný, alebo kapitálový. Bežné transfery sú určené na pokrytie bežných prevádzkových výdavkov, ako sú mzdy zamestnancov, verejné služby alebo náklady na údržbu. Kapitálové transfery sú určené na investície, napríklad na nákup nového vybavenia na manipuláciu s pozostatkami alebo na rekonštrukciu pohrebísk. Efektívne financovanie činností, ktoré sú vo verejnom záujme a priamo súvisia so zabezpečením dôstojného pochovávanía zosnulých, je zaručené prevodom týchto prostriedkov medzi verejnými subjektmi. V účtovníctve príspevkovej organizácie sa transfery evidujú v súlade s ich charakterom a účelom a organizácia je povinná dodržiavať zásady transparentnosti a hospodárnosti pri ich využívaní. (Kašiarová & Majorová, 2007).

1.2 Členenie transferov v pohrebníckych zariadeniach

V kontexte transferov existuje viacero spôsobov ich kategorizácie, ktoré sa zakladajú na rôznych aspektoch ich povahy a účelu. Transfery sa zvyčajne delia na dva hlavné typy: bežné a kapitálové, pričom každý z nich má odlišné funkcie a podmienky použitia v rámci rozpočtového hospodárenia. Tieto transfery je možné ďalej klasifikovať podľa ich pôvodu, či už pochádzajú od poskytovateľa, teda zriaďovateľa, alebo z iných zdrojov. Transfery môžu byť buď z vnútra verejnej správy, alebo od externých subjektov. Ďalším dôležitým kritériom pre účtovanie transferov je určenie, či sú tieto prostriedky účelovo viazané, čo znamená, že sú určené na konkrétny účel, alebo či existuje širšia možnosť ich využitia. Okrem toho sa transfery kategorizujú aj podľa ich peňažného charakteru, pričom rozlišujeme medzi peňažnými a nepeňažnými transfermi. Táto klasifikácia je relevantná nielen pre obce a mestá, ale aj pre rozpočtové a príspevkové organizácie, ktoré tieto subjekty zriaďujú, pričom presné rozdelenie týchto kategórií je kľúčové pre transparentné a efektívne riadenie verejných financií.

Prevádzkové náklady organizácie vrátane miezd zamestnancov, nákladov na elektrickú energiu a iných každodenných výdavkov sú určené na pokrytie z bežných

transferov. Kontinuita a kvalita poskytovaných služieb je podmienená poskytnutím týchto prostriedkov zo štátneho rozpočtu, rozpočtov obcí alebo iných verejných zdrojov. Kapitálové transfery sú určené na financovanie investícií do dlhodobého majetku vrátane výstavby alebo rekonštrukcie stavieb, nákupu pohrebísk alebo modernizácie krematórií. Tieto prostriedky sa vyčleňujú na schválené iniciatívy a musia sa použiť v súlade s platnou legislatívou a určeným účelom.

Dotácie zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky alebo z fondov Európskej únie predstavujú formu finančnej pomoci, ktorá je určená na podporu špecifických cieľov stanovených v rôznych rozvojových programoch. Podmienky na poskytovanie tejto pomoci sú definované v § 8 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“). Tieto dotácie sú klasifikované ako bežné transfery, keďže sú využívané na pokrytie každodenných prevádzkových nákladov organizácií a jednotlivcov. Na ich získanie je potrebné predložiť riadne vyplnenú žiadosť, ktorá detailne opisuje účel, dôvod a predpokladaného prijímateľa dotácie, ako aj druh výdavkov a podrobný rozpočet projektu. Súčasťou žiadosti sú aj dokumenty preukazujúce splnenie oprávnenosti podľa záväzných pravidiel stanovených správcom alebo v rámci výzvy na predkladanie návrhov na poskytnutie dotácie. Tento proces je súčasťou širšieho rámca transferov, ktoré sú využívané na financovanie verejných projektov a aktivít v súlade s platnými rozpočtovými predpismi.

Transfery zo štátneho rozpočtu sú finančné prostriedky, ktoré sa v zmysle zákona o štátnom rozpočte na rok 2025 pridávajú zo štátneho rozpočtu a poskytujú príspevkovým organizáciám, obciam, vyšším územným celkom a iným subjektom na financovanie ich verejných úloh a činností. Tieto transfery sa používajú na zabezpečenie prevádzky verejných služieb vrátane zdravotníctva, školstva a verejnej infraštruktúry, ako aj na iné účely, ktoré sú v súlade s vládou politikou a rozpočtovými prioritami. V príspevkových organizáciách, ako sú pohrebné zariadenia, sa môžu použiť transfery zo štátneho rozpočtu na úhradu výdavkov spojených s prevádzkou zariadení a poskytovaním verejných pohrebných služieb. Tieto prostriedky sú nevyhnutné pre udržateľnosť a dostupnosť týchto služieb pre občanov, najmä v prípadoch, keď náklady na poskytovanie týchto služieb prevyšujú príjmy z poplatkov. Zákon č. 345/2024 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2025 stanovuje osobitné pravidlá a podmienky poskytovania týchto transferov a nariaďuje ich transparentné a efektívne využívanie na stanovené účely. S cieľom zabezpečiť presné vykazovanie

prostriedkov v rámci rozpočtovej a účtovnej klasifikácie sú stanovené metodické usmernenia, ktoré zabezpečujú správne účtovanie a vykazovanie týchto transferov.

Transfery poskytované samosprávou predstavujú finančné zdroje určené pre príspevkové organizácie, vrátane správy pohrebísk, pričom ich zriaďovateľmi môžu byť obce, mestá alebo štátne inštitúcie. Ich primárnym účelom je zabezpečenie plynulej prevádzky týchto organizácií, pričom dôraz sa kladie na financovanie verejnoprospešných služieb. Alokácia a výška transferov sú determinované aktuálnymi potrebami príspevkových organizácií a strategickými cieľmi regionálnych či miestnych samospráv, pričom ich poskytnutie podlieha schváleniu v rámci rozpočtového procesu. Tieto finančné prostriedky zohrávajú kľúčovú úlohu pri stabilizácii poskytovania verejných služieb, najmä v situáciách, keď organizácie nie sú schopné pokryť svoje náklady z vlastných príjmov. Všetky transfery podliehajú prísny účtovným a rozpočtovým pravidlám, ktoré sú v súlade s platnou legislatívou v oblasti verejných financií a hospodárenia príspevkových organizácií. Ich efektívne a transparentné využívanie je nevyhnutné pre udržateľný rozvoj komunitných iniciatív a zabezpečenie rovnomerného prístupu občanov k verejným službám.

1.3 Zdôraznenie dôležitosti transferov v pohrebníckych zariadeniach

Účinné a efektívne využívanie týchto prostriedkov v súlade s cieľmi verejného záujmu je podmienené zákonmi a predpismi, ktoré upravujú financovanie príspevkových organizácií vrátane pravidiel pridelovania transferov. Pohrebné inštitúcie musia dodržiavať stanovené predpisy, čím sa dosiahne ich transparentnosť, zodpovednosť voči verejnosti a ochrana všetkých zainteresovaných strán vrátane pozostalých a zamestnancov týchto inštitúcií.

Podmienky prevádzkovania pohrebných služieb a zariadení na Slovensku, vrátane príspevkových organizácií, ktoré poskytujú pohrebné služby v rámci verejného sektora, upravuje zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 131/2010 Z. z.“). Tieto organizácie sú zodpovedné za poskytovanie pohrebných služieb, ukladanie a prepravu zosnulých. Ich financovanie môže pochádzať z verejných zdrojov, ak sú zriadené obcou alebo iným verejným subjektom. Na pokrytie prevádzkových nákladov a poskytovanie základných služieb sú pohrebné zariadenia financované prevažne prostredníctvom bežných transferov zo štátneho alebo miestneho rozpočtu. V zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. môžu organizácie vykonávať hospodársku činnosť, ktorej výnosy sú následne alokované na zabezpečenie ich prevádzkových potrieb a implementáciu

rozvojových opatrení s cieľom zvyšovať efektivitu a kvalitu poskytovaných služieb. Okrem toho môžu pohrebné zariadenia v rámci svojej činnosti poskytovať špecializované služby vrátane výstavby hrobových miest, údržby pohrebísk a kremácie. Zákon č. 523/2004 Z. z. ustanovuje rámec pre dohľad a reguláciu týchto inštitúcií s cieľom zabezpečiť transparentné a efektívne hospodárenie s verejnými financiami, pričom zároveň garantuje dodržiavanie stanovených kvalitatívnych štandardov v poskytovaných službách.

Spôsob tvorby cien za služby poskytované príspevkovými organizáciami vrátane pohrebísk pôsobiacich v rámci verejnej správy upravuje zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 18/1996 Z. z.“). Pohrebnícke zariadenia ako príspevkové organizácie môžu poskytovať služby v oblasti pohrebníctva a kremácie za vopred stanovené ceny, ktoré musia dodržiavať predpisy o regulácii cien podľa tohto zákona. Tieto organizácie sú povinné dodržiavať cenové predpisy, ktoré stanovujú maximálne ceny za ponúkané pohrebné služby. Tieto ceny obsahujú náklady na prepravu zosnulého, organizáciu pohrebu a všetky ďalšie služby. Prevádzkové náklady pohrebníckych zariadení a poskytovanie kvalitnejších služieb, ktoré uprednostňujú verejný záujem, sa financujú z prostriedkov získaných z týchto služieb. Zákon č. 18/1996 Z. z. tiež nariaďuje, že pohrebné zariadenia, ktoré ponúkajú služby za pevné ceny, musia vykonávať pravidelné revízie týchto cien, aby sa zaručilo, že sú spravodlivé a transparentné pri poskytovaní verejných služieb. Okrem toho pohrebnícke zariadenia môžu dostávať finančnú pomoc z verejných rozpočtov vo forme transferov na kompenzáciu výdavkov, ktoré nie sú pokryté príjmami z poskytovaných služieb.

Príspevkové organizácie, ktoré sú právnickými osobami obcí a miest, sú nevyhnutné na plnenie verejných úloh. Ich financovanie je podmienené rôznymi príspevkami, ktoré sú zahrnuté v rozpočte obce alebo mesta. Pohrebnícke zariadenia s postavením príspevkovej organizácie sú financované kombináciou vlastných príjmov z ekonomickej činnosti a alokovaných transferov od zriaďovateľa, ktorým môže byť obec, mesto alebo iný verejný subjekt. Tento model zaručuje, že pohrebné zariadenia a ostatné príspevkové organizácie majú dostatočné zdroje na riešenie svojich prevádzkových požiadaviek vrátane rozvoja nových služieb, údržby hmotného majetku a opráv. Zriaďovatelia, či už sú to obce alebo mestá, pridelujú príspevky týmto organizáciám vo svojich rozpočtoch na základe stanovených záväzných ukazovateľov, ktoré určujú požiadavky príspevkových organizácií. Medzi príspevky patrí bežný transfer, ktorý je určený na bežnú prevádzku a údržbu, a kapitálové transfery, ktoré sú určené na nákup hmotného a nehmotného majetku, ktorý je

nevyhnutný pre ďalší rozvoj a modernizáciu pohrebísk. Cieľom zriaďovateľov je poskytovať príspevky, ktoré umožnia príspevkovým organizáciám počas tohto procesu udržiavať vyrovnané a efektívne hospodárenie. (Wolters Kluwer SR, 2021)

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“). je kľúčovým dokumentom, ktorý stanovuje predpisy a normy potrebné na zabezpečenie hygienických podmienok v pohrebníckych zariadeniach. Tieto ustanovenia majú priamy vplyv na činnosť pohrebníckych zariadení, ktoré sú povinné dodržiavať prísne predpisy na ochranu verejného zdravia pri poskytovaní pohrebných služieb vrátane nakladania s ľudskými pozostatkami a kremácie. Pohrebnícke zariadenia sú financované kombináciou vlastných príjmov a príspevkov obcí alebo miest, ktoré ich zriaďujú, aby sa zabezpečilo dodržiavanie týchto predpisov a poskytovanie služieb v súlade s verejným záujmom. Náklady na pravidelnú dezinfekciu a iné hygienické opatrenia sa nielenže hradia z transferov zo štátneho alebo miestneho rozpočtu, ale zohrávajú aj rozhodujúcu úlohu pri zabezpečovaní dodržiavania hygienických a zdravotných požiadaviek. Pohrebnícke zariadenia sú schopné udržať vysokú úroveň činnosti a zabezpečiť dostupnosť kvalitných a bezpečných služieb pre občanov vďaka tomu, že dostávajú finančné prostriedky prostredníctvom transferov. Legislatívne predpisy kladú dôraz na účelné a efektívne využívanie transferov s cieľom zabezpečiť súlad s platnými zdravotnými a hygienickými normami. Táto povinnosť je úzko prepojená s opatreniami na prevenciu šírenia infekčných ochorení a ochranou verejného zdravia. Právny základ pre uvedené požiadavky je zakotvený v zákone č. 355/2007 Z. z.

Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov upravuje kompetencie a povinnosti obcí, ktoré majú právomoc spravovať, zriaďovať alebo prevádzkovať pohrebiská. Účelom zákona č. 131/2010 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bolo vytvoriť tzv. ochranné zóny na pohrebiskách s cieľom vytvoriť priestor na pietne miesta. Zavedenie 50-metrového ochranného pásma okolo pohrebísk predstavovalo problematiku týkajúcu sa najmä už existujúcich pohrebísk nachádzajúcich sa v obytných zónach. Viaceré mestá zvažujú zavedenie ochrannej zóny pohrebísk. Na uľahčenie tohto procesu sa navrhovalo, aby obce/mestá dostali právomoc stanoviť vlastné ochranné zóny s ohľadom na miestne tradície, osobitné situácie a územné plánovanie. Obec/mesto má právomoc vydať komplexné a právne záväzné nariadenie v súlade s právomocami, ktoré jej priznáva vyššie spomínaný zákon. Toto nariadenie umožňuje

obci/mestu určiť rozsah ochranného pásma, stanoviť pravidlá pre získanie povolení a určenie umiestnenia stavieb a konštrukcií s prihliadnutím na pietny charakter pohrebiska. Okrem toho môže obec/mesto určiť aj činnosti, ktoré sú v ochrannom pásme počas pochovávania zakázané. Okrem toho zákon ustanovuje osobitné usmernenia týkajúce sa označovania rakvy, prepravnej rakvy alebo prepravného vaku pre fyzické osoby, ktoré sú podnikateľmi alebo právnické osoby podnikajúce v oblasti pohrebníctva. Zákonom č. 131/2010 Z. z. sa zaviedla nová povinnosť pre prevádzkovateľov pohrebných služieb, ako aj pre fyzické osoby - podnikateľov a právnické osoby, ktoré prevádzkujú krematóriá, uskutočňujú balzamovanie a poskytujú konzervačné služby, vypracovať a predložiť prevádzkový poriadok príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva. V súčasnosti právna úprava upravuje špecifikáciu obsahu prevádzkového poriadku, ale neukladá povinnosť vytvoriť a predložiť tento prevádzkový poriadok na schválenie.

1.4 Účtovné zobrazenie transferov v pohrebníckych zariadeniach

Účet 221 - Bankové účty slúži na zhromažďovanie a vyplácanie finančných prostriedkov nielen príspevkovými organizáciami samosprávy, ako sú pohrebnícke zariadenia, ale aj ďalšími verejnoprávnymi subjektmi, ako sú príspevkové organizácie zriadené štátom alebo iné verejnoprávne organizácie. Tento účet slúži na zabezpečenie efektívnej správy financií potrebných pre každodenné fungovanie týchto organizácií a na realizáciu verejných služieb, pričom podporujú transparentnosť a dodržiavanie rozpočtových pravidiel v rámci verejného sektora. Tento účet zabezpečuje, že všetky finančné prostriedky prijaté pohrebníctvom, vrátane transferov od zriaďovateľa alebo iných verejných zdrojov, sú riadne spravované a transparentne evidované. S cieľom zabezpečiť presnosť finančných tokov sú pohrebnícke zariadenia povinné monitorovať všetky transakcie na tomto účte. Prostriedky použité na pokrytie nákladov spojených s prevádzkovaním pohrebnej služby sa následne zaúčtujú na tomto účte, čo umožňuje komplexnú evidenciu všetkých platieb a prevodov. Zaúčtovanie finančných prostriedkov na účet 221 - Bankové účty zabezpečuje ich správnu evidenciu a transparentnú správu pri prijímaní transferov. (Pergely, 2023b)

V príspevkových organizáciách zriadených obcou, vrátane pohrebníckych zariadení, sa bežné transfery z rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku pri prijatí najprv zaúčtujú na účet 354 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku. Tento účet slúži na evidenciu záväzku voči zriaďovateľovi ešte pred ich preúčtovaním do výnosov. Následne sa tieto prostriedky preúčtujú do výnosov obdobia, v ktorom boli čerpané, na účet

691 – Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC. Tento postup zabezpečuje, že prijaté bežné transfery sa v účtovníctve pohrebnického zariadenia objavia presne v tom období, v ktorom kryli jeho prevádzkové výdavky, a sú pri tom transparentne prepojené so záväzkom pôvodne zúčtovaným na účte 354 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku (Pergely, 2023a).

Ak príspevková organizácia prijme kapitálový transfer z rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku, napríklad na obstaranie či modernizáciu majetku, prostriedky sa rovnako najprv zaúčtujú na účet 355 – Zúčtovanie transferov z rozpočtu obce a vyššieho územného celku. Až v ďalšej fáze sa tento záväzok postupne rozpúšťa do výnosov kapitálových transferov na účte 692 – Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC a to v pomere k odpisom majetku, ktorý bol z týchto prostriedkov obstaraný (Pergely, 2023b).

Účet 357 – Ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku slúži v príspevkových organizáciách zriadených obcou na zachytenie transferov, ktoré sú súčasťou obecného rozpočtu či rozpočtu vyššieho územného celku, no poskytla ich iná verejnoprávna jednotka. Pri prijatí bežného transferu sa najprv eviduje na účte 221 – Bankové účty, pričom protiúčtom je účet 357 – Ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku, čím sa vytvorí záväzok voči poskytovateľovi (Pergely, 2023a).

Následne, keď tieto prostriedky kryjú prevádzkové náklady, sa záväzok z účtu 357 – Ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku preúčtuje do výnosov na účet 693 – Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy pre samosprávne transfery zo štátneho rozpočtu, čím sa zabezpečí, že výnosy sa vykážu presne v období vzniku nákladov. Analogicky sa kapitálové transfery pri prijatí zaúčtujú MD 221 / D 357; ich záväzok sa potom rozpúšťa do výnosov kapitálových transferov na účte 694 pre transfery zo štátneho rozpočtu, v pomere k odpisom, technickému zhodnoteniu, opravným položkám alebo zostatkovej cene obstaraného majetku (Pergely, 2023b).

Tento trojfázový mechanizmus – príjem na bankový účet, evidencia záväzku a preúčtovanie do výnosov garantuje transparentné, vecne i časovo súvisiace zachytenie všetkých transferov v účtovníctve pohrebnického zariadenia.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom práce je zhodnotenie výsledkov analýzy adekvátnosti transferov vo vybranom pohrebníckom zariadení a osobitostí ich účtovného zobrazenia. Stanovené sú 3 čiastkové ciele. Prvým čiastkovým cieľom je identifikácia jednotlivých zdrojov financovania pohrebníctva, ktorá zahŕňa podrobnú analýzu vývoja a štruktúry týchto zdrojov na základe rozličných interných dokumentov za obdobie rokov 2019-2023. Prostredníctvom prvého cieľa identifikujeme trend v rozdelení zdrojov a ich zmeny v rámci daného obdobia, ako aj hlavné faktory ovplyvňujúce financovanie pohrebníctva.

Druhým čiastkovým cieľom je identifikácia bežných a kapitálových transferov, zmien vo výške príspevkov za obdobie rokov 2019-2023 a posúdenie ich vplyvu na celkové financovanie pohrebníctva.

Tretím čiastkovým cieľom je účtovné zobrazenie transferov za rok 2022, v ktorom sme detailne popísali spôsob účtovania transferov. V rámci tretieho čiastkového cieľa sme sa zameriavali na konkrétne účtovné prípady, ktoré boli zaznamenané v účtovníctve daného pohrebníctva a ich priblíženie. Rok 2022 bol zvolený z dôvodu, že v tomto období pohrebníctvo prijalo viacero rôznych typov transferov, čo umožnilo detailnejšie priblížiť konkrétne účtovné prípady a analyzovať rôznorodosť ich účtovného zobrazenia. Zároveň bol rok 2022 obdobím, ku ktorému účtovná jednotka poskytla účtovné údaje, nevyhnutné pre účely analýzy.

Tieto 3 čiastkové ciele nám poskytli komplexný pohľad na financovanie pohrebníctva a jeho správu v Bratislave za obdobie rokov 2019-2023. Na základe čiastkových cieľov sme mohli zhodnotiť adekvátnosť transferov v pohrebníctve Marianum.

Predmetom skúmania je pohrebníctvo Marianum, ktoré sídli na Šafárikovom námestí 3, 811 02 v Bratislave. Zriaďovateľom pohrebníctva je hlavné mesto Bratislava. Fyzickou osobou, ktorá plní funkciu štatutárneho zástupcu je Ing. Robert Kováč, MBA. Marianum, pohrebníctvo mesta Bratislavy ako príspevková organizácia zodpovedá za správu, údržbu a prevádzkovanie všetkých hrobových miest, ktoré im boli zverené. Pohrebníctvo zabezpečuje ochranu a údržbu vojnových cintorínov a pomníkov, ako aj údržbu a prevádzku mestských fontán. Zároveň poskytuje širokú škálu pohrebných služieb, ktoré zahŕňajú všetky aspekty pohrebného procesu. V Háji pokoja ponúka možnosť ekologického pohrebu, ktorý je v súlade s ekologickými zásadami. Pohrebníctvo poskytuje aj prepravné služby pre zosnulých v tuzemsku aj v zahraničí. Pohrebníctvo Marianum je na trhu už 31 rokov a špecializuje sa

na výrobu a predaj pohrebných vencov, ikebán a tematických kvetinových aranžmánov vhodných na rôzne príležitosti, ako sú výročia, svadby a promócie. V ponuke majú aj predaj dekoračných predmetov a náboženských vecí. Ďalej pohrebníctvo spravuje aj digitálne archívy hrobov, urnových miest a hrobiek, ktoré obsahujú vizuálne zobrazenia pohrebísk, a dohliada na 18 cintorínov a Bratislavské krematórium. Na cintorínoch je k dispozícii takmer 89 000 hrobových, kryptových a urnových miest. Na cintorínoch sa nachádza celkom 55 vodných zariadení, ktoré pozostávajú z 38 fontán, 13 pitných fontán, 3 studní a 1 hmlovej fontány. Okrem toho sa tam nachádza 762 vojnových hrobov a 64 pomníkov a pamätníkov. (Marianum, 2024a)

Aktuálne organizácia Marianum vykonáva činnosti, medzi ktoré patrí správa a údržba pohrebísk, krematórií a iných zariadení v hlavnom meste, ktoré jej boli zriaďovateľom pridelené. Pre naplnenie cieľov projektu „Transformácia Marianum“ medzi ďalšie predmety hlavnej činnosti pohrebníctva sú zaradené: záchrana a obnova nehnuteľných kultúrnych pamiatok; ochrana a obnova nehnuteľných a iných nehnuteľných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve hlavného mesta; správa, údržba, obnova a výstavba fontán, pomníkov, pamätníkov a pamätných tabúl; údržba a starostlivosť o zeleň v zverených objektoch, areáloch a verejných priestranstvách s nimi súvisiacich. Aktuálne cieľom organizácie Marianum je rozšíriť svoje obchodné činnosti v oblasti balzamovania a konzervácie. Z priloženého podnikateľského plánu vyplýva, že rozšírením ponuky služieb a zaradením balzamovania a konzervácie získa Marianum konkurenčnú výhodu oproti iným pohrebným ústavom v Bratislave. Od roku 2022 je táto služba dostupná aj na Slovensku a jedinou osobou s potrebnou odbornou kvalifikáciou na vykonávanie tejto komerčnej činnosti je pán Radoslav Vavruš. (Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, 2023)

Tabuľka 1

Ponuka služieb v MARIANUM

Názov hlavnej služby	Čiastkové služby
Nonstop vývoz zosnulých	
balíčky pohrebov	rozlúčka na cintoríne kremácia prírodné obrady
hrobové miesto	pridelenie alebo rezervácia hrobového miesta platba za hrobové miesto prepis hrobového miesta vybudovanie a rekonštrukcia pomníkov a príslušenstva hrobového miesta

	zoznam nezaplatených hrobových miest vyhľadávanie hrobových miest zmena osobných údajov v zmluve o nájme hrobového miesta súhlas s elektronickým zasielaním korešpondencie súhlas nájomcu s pochovaním do hrobového miesta zmluva o nájme hrobového miesta
katalóg produktov	rakvy urny kvety
kvetinarstvo	ekologické hrobové dekorácie zľavové kupóny do kvetinarstva
doplnkové služby	vozový park úloha smútenia

Zdroj: vlastné spracovanie na základe Marianum, (2024a)

Hlavným dôvodom výberu pohrebníctva Marianum bola snaha o priblíženie faktu, že pohrebníctvo je nevyhnutnou súčasťou spoločnosti a kultúry, ktorá sa zameriava na poslednú časť života jednotlivca. Vďaka ochotnej a ústretovej vedúcej ekonomického oddelenia sme získali interné materiály, ktoré nám umožnili identifikovať zdroje financovania, postavenie transferov a analyzovať účtovné zobrazenie transferov určených pre pohrebníctvo, čo bolo hlavným prínosom pre našu prácu. Okrem toho pohrebníctvo Marianum považujeme za kľúčový subjekt pri poskytovaní pohrebníckych služieb v hlavnom meste SR, pričom financovanie pohrebníctva je podmienené najmä transfermi od zriaďovateľa. Keďže sa transfery v kontexte pohrebníckych zariadení vyskytujú len okrajovo v odbornej literatúre, považovali sme túto tému za zaujímavú a vhodnú na samostatné spracovanie. Údaje sme čerpali z viacerých interných zdrojov, vrátane rozpočtových dokumentov organizácie za roky 2019 - 2023, vybraných účtovných príkladov transferov z roku 2022, ako aj finančných výkazov subjektu verejnej správy a to konkrétne výkazov FIN 1-12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách za jednotlivé roky. Získavanie dokumentácie prebiehalo formou dohodnutej e-mailovej korešpondencie s ekonomickým oddelením organizácie, ktorá bola doplnená aj o osobné konzultácie so zodpovednou pracovníčkou, v rámci ktorých boli doložené potrebné dokumenty. Zhromaždené údaje z interných dokumentov tvorili základ pre identifikáciu zdrojov financovania, analýzu štruktúry transferov a zachytenie účtovných prípadov

súvisiacich s ich realizáciou v rámci verejného sektora. Interné dokumenty nám boli poskytnuté so súhlasom organizácie pod podmienkou, že dokumenty, ktoré nie sú verejné ani nebudú zverejňované.

Výber obdobia rokov 2019 až 2023 bol zámerný, keďže zahŕňa rôzne ekonomické a spoločenské udalosti, ktoré výrazne ovplyvnili financovanie verejných služieb a mohli mať vplyv na alokáciu rozpočtových zdrojov a transferov na úrovni mesta. Uvedené udalosti boli rozhodujúce pri zhodnotení zmien v rámci financovania pohrebníctva a umožnili hlbšie pochopiť prispôsobenie finančného riadenia v rámci sektora počas krízových období.

Vývoj a štruktúra zdrojov financovania pohrebníctva ako aj transformácia transferov sú komplexne zhodnotené prostredníctvom kombinovaných kvantitatívnych a kvalitatívnych výskumných metodík. Kvantitatívna metóda bola využitá predovšetkým na porovnanie vybraných zdrojov financovania a analýzu ich percentuálneho zastúpenia v celkovej štruktúre príjmov. Výsledky a ich interpretácia sú zhodnotené pomocou kvalitatívnej techniky. Pri analýze údajov je použitá dedukcia ako metóda na vyvodenie záverov.

Metodika práce v prvej časti sa zameriava na podrobnú analýzu a syntézu existujúcej odbornej literatúry, odborných článkov a najmä zákonov a opatrení, ktoré sa zaoberajú účtovaním transferov. Pri spracovaní prvej časti využívame kvalitatívnu metódu, prostredníctvom ktorej sme zhromaždili a analyzovali relevantné informácie.

3 Výsledky práce a diskusia

3.1 Identifikácia jednotlivých zdrojov financovania pohrebníctva

Marianum

Financovanie príspevkovej organizácie Marianum je primárne postavené na systéme bežných a kapitálových transferov poskytovaných zriaďovateľom, avšak tieto prostriedky nie sú schopné plnohodnotne pokryť celkové prevádzkové a investičné nároky organizácie. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby Marianum dopĺňalo svoj rozpočtový rámec prostredníctvom výnosov generovaných z hlavnej činnosti a vedľajšej podnikateľskej činnosti, čím si zabezpečuje vyššiu mieru finančnej adaptability a udržateľnosti. Pre identifikáciu jednotlivých zdrojov financovania pohrebníctva Marianum sme využili interné dokumenty, ktorými sú spisy, Záväzné ukazovatele a Úprava rozpočtov za jednotlivé roky 2019-2023. V tabuľke 2 sme znázornili financovanie pohrebníctva nielen z transferov, ale i z hlavnej činnosti a z podnikateľskej činnosti.

Tabuľka 2

Zdroje financovania za rok 2019 – 2023 v eurách

Položka	2019	2020	2021	2022	2023
Prenájom pozemkov	21 389,97	20 111,34	27 084,61	18 846,67	29 500,51
PC Prijmy z prenajatých pozemkov	56 184,51	8 191,17	47 617,16	56 255,58	84 573,12
Prijmy z prenajatých budov, priestorov a objektov	145 716,64	88 215,55	81 346,63	82 536,10	88 630,18
PC Prijmy z prenájmu budov a priestorov	44 530,07	100 999,39	67 644,80	69 439,02	61 240,65
PC ostatné poplatky	468,46	0	0	0,2	0
PC Poplatky,penále a i. sankcie za poruš. fin.disciplíny	454,04	99,9	209,83	363,62	210,24
PC Pokuty a penále za porušenie predpisov	58,12	0	0	0	0
Prijmy za tovary a služby	1 102 858,69	1 003 420,52	1 418 792,69	1 302 609,56	1 817 245,87
PC Prijmy za tovary a služby	3 107 385,97	3 494 396,62	4 284 642,33	4 029 140,69	4 625 431,77
PC Prijmy za prebyt. hnuteľný majetok	0	0	744,00	1 731,00	0
PC Úroky z vkladov	0	0	9,77	93,80	24,57
Nahr. z poisťovní	165	0	0	743,78	11 010,67
Vratky	0	0	0	0	89 417,23
Iné ost. príjmy	0	0	2 443,00	2 082,00	0
Transfery bežné zo štátneho rozpočtu	161 388,09	472 698,73	54 639,80	14 146,53	24 420,78
Transfery bežné z rozpočtu obce	4 672 650,00	5 289 042,00	5 438 135,00	3 785 609,40	4 937 051,90
Transfery kapitálové z rozpočtu obce	333 800,00	0	0	0	0
Prostriedky z predchádzajúcich rokov	165 367,00	0	0	948 154,00	468 051,90
Transfery bežné z iných zdrojov	0	115 000,00	0	0	0

Tuzemské kapit. granty a transfery (sponz. dar)	0	5 000,00	0	0	0
Transfery kapitálové z obce – bank. úvery	0	1 005 373,41	296 517,24	0	0
Ostatné príjmy – zábezpeka	0	12 000,00	1 000,00	0	0
Transfery bežné zo štátneho rozpočtu – UA	0	0	0	801,17	53 763,62
Transfery bežné zo štátneho rozpočtu – 131M	0	0	0	0	94 000,00
Celkom	9 812 416,56	11 614 548,63	11 720 826,86	10 312 553,12	12 384 573,01

Zdroj: vlastné spracovanie na základe poskytnutých údajov z výkazu FIN 1-12 pohrebniectva Marianum

Tabuľka 3 Zdroje financovania za rok 2019 – 2023 vyjadrené v %

Položka	2019	2020	2021	2022	2023
Prenájom pozemkov	0,22%	0,17%	0,23%	0,18%	0,24%
PC Príjmy z prenajatých pozemkov	0,57%	0,07%	0,41%	0,55%	0,68%
Príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov	1,49%	0,76%	0,69%	0,80%	0,72%
PC Príjmy z prenájmu budov a priestorov	0,45%	0,87%	0,58%	0,67%	0,49%
PC ostatné poplatky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
PC Poplatky,penále a i. sankcie za poruš. fin.disciplíny	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
PC Pokuty a penále za porušenie predpisov	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Príjmy za tovary a služby	11,24%	8,64%	12,10%	12,63%	14,67%
PC Príjmy za tovary a služby	31,67%	30,09%	36,56%	39,07%	37,35%
PC Príjmy za prebyt. hnuťný majetok	0,00%	0,00%	0,01%	0,02%	0,00%
PC Úroky z vkladov	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nahr. z poisťovní	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,09%
Vratky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,72%
Iné ost. príjmy	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%	0,00%
Transfery bežné zo štátneho rozpočtu	1,64%	4,07%	0,47%	0,14%	0,20%
Transfery bežné z rozpočtu obce	47,62%	45,54%	46,40%	36,71%	39,86%
Transfery kapitálové z rozpočtu obce	3,40%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Prostriedky z predchádzajúcich rokov	1,69%	0,00%	0,00%	9,19%	3,78%
Transfery bežné z iných zdrojov	0,00%	0,99%	0,00%	0,00%	0,00%
Tuzemské kapit. granty a transfery (sponz. dar)	0,00%	0,04%	0,00%	0,00%	0,00%
Transfery kapitálové z obce – bank. úvery	0,00%	8,66%	2,53%	0,00%	0,00%
Ostatné príjmy – zábezpeka	0,00%	0,10%	0,01%	0,00%	0,00%
Transfery bežné zo štátneho rozpočtu – UA	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,43%
Transfery bežné zo štátneho rozpočtu – 131M	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,76%
Celkom	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastné spracovanie na základe poskytnutých údajov z výkazu FIN 1-12 pohrebniectva Marianum

Prenájom pozemkov z hlavnej činnosti predstavoval v priebehu rokov len 0,17 % - 0,24 %, pričom najvyššiu hodnotu týchto príjmov dosiahlo pohrebniectvo v roku 2023 vo

výške 29 500,51 eur. Príjmy z prenajatých budov a priestorov vykazovali stabilitu a pohybovali sa na úrovni od 81 000-145 000 eur. Tak isto príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov boli od poklesu v roku 2019, kedy dosahovali hodnotu 145 716,64 eur, na približne rovnakej úrovni okolo 80 000 eur. V percentuálnom vyjadrení tieto príjmy klesli z 1,49 % na hodnotu 0,69 % - 0,80 %, čo pre nás nepredstavuje významnú zmenu. Poplatky, penále a sankcie v žiadnom roku nevykazovali významný nárast ani pokles, taktiež nepredstavujú významný zdroj financovania v sledovanom období, nakoľko v percentuálnom vyjadrení sú na úrovni 0 %.

Ďalším kľúčovým zdrojom príjmov bol predaj tovarov a služieb z hlavnej činnosti. Najvyššia hodnota bola zaznamenaná v roku 2023, keď tieto príjmy prekročili hranicu 1,8 milióna eur, v percentuálnom vyjadrení predstavujú každoročne 11 % - 14 % z celkových zdrojov financovania okrem roku 2020, kedy klesli na úroveň 8,64 %. Z tabuľky 3 môžeme vidieť, že príjmy z podnikateľskej činnosti sú pre Marianum naozaj dôležitou súčasťou zdrojov financovania, keďže každoročne predstavujú 30 % - 39 % celkových zdrojov organizácie. V rokoch 2021 a 2022 pohrebníctvo vykazovalo príjmy z predaja prebytočného hnutel'ného majetku z podnikateľskej činnosti, ktoré boli na zanedbateľnej úrovni 0,01 % - 0,02 %.

Poistné náhrady z hlavnej činnosti dosiahli najvyššiu hodnotu v roku 2023, konkrétne 11 010,67 eur, pričom v predchádzajúcich rokoch nebol zaznamenaný žiadny významný nárast týchto náhrad. K zvýšeniu poistného plnenia prispeli viaceré udalosti, najmä poškodenie osvetlenia v krematóriu, ako aj poškodenie pamiatok a vojnových hrobov na Slavíne, ktoré vznikli v dôsledku vandalizmu a prírodných živelných udalostí. Z hľadiska najčastejšieho výskytu poistných udalostí ide predovšetkým o poškodenie náhrobných kameňov, ktoré sú citlivé na nepriaznivé poveternostné podmienky, najmä silný vietor. Mimoriadny príjem predstavovali aj vratky, ktoré v roku 2023 dosiahli 88 417,23 eur, zatiaľ čo v predchádzajúcich rokoch neboli zaznamenané. Tieto vratky predstavujú preplatok na dani z príjmov za rok 2022, ktorý vznikol v dôsledku vyšších odvedených preddavkov na daň z príjmov z vedľajšej činnosti, než bola skutočná daňová povinnosť. V prípade príspevkovej organizácie môže dôjsť k preplatku na dani najmä vtedy, ak sa skutočné zdaniteľné príjmy alebo daňový základ ukážu byť nižšie, než sa predpokladalo pri výpočte preddavkov. Po podaní daňového priznania a zúčtovaní povinností je tak organizácii tento preplatok vrátený daňovým úradom.

Medzi najdôležitejšie a relatívne stabilné zdroje financovania patrili transfery zo štátneho a obecného rozpočtu. Transfery zo štátneho rozpočtu dosiahli najvyššiu hodnotu v

roku 2020, a to vo výške 472 698,79 eur, čo predstavovalo 4,07 % z celkových príjmov organizácie v danom roku. Tento nárast bol výsledkom účelovo poskytnutých finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na realizáciu rozsiahlej obnovy Slavína a vojnových hrobov. Slavín je významná národná kultúrna pamiatka, ktorá si z dôvodu svojho historického a spoločenského významu vyžaduje pravidelnú údržbu a obnovu, pričom väčšie investičné zásahy bývajú financované štátom. V roku 2020 bola zrealizovaná komplexná obnova tejto pamiatky, vrátane opráv vojnových hrobov, čo si vyžiadalo zvýšené náklady hradené zo štátnych zdrojov. V nasledujúcich rokoch, keď neboli realizované takéto rozsiahle investičné projekty, boli transfery zo štátneho rozpočtu výrazne nižšie, ako napríklad v rokoch 2022 a 2023. Významné postavenie mali bežné transfery z rozpočtu obce, ktoré každoročne dosahovali 4-5 miliónov eur, v percentuálnom vyjadrení predstavovali 37 % - 47 % z celkových zdrojov financovania. Z toho vyplýva, že bežné transfery z rozpočtu obce patria medzi najvýznamnejšiu položku zo zdrojov financovania, keďže tvoria takmer polovicu celkových zdrojov. Ich objem poukazuje na silnú finančnú previazanosť pohrebníctva na miestnu samosprávu. Kapitálové transfery z rozpočtu obce boli zaznamenané iba v roku 2019, a to vo výške 333 800 eur. V nasledujúcich rokoch tieto transfery neboli poskytované, čo súviselo s nepriaznivou finančnou situáciou zriaďovateľa – hlavného mesta SR Bratislavy. Táto situácia bola ovplyvnená aj zmenou vlády v roku 2020, po ktorej došlo k úprave systému financovania samospráv. Obmedzenie rozpočtových príjmov mesta viedlo k potrebe znížiť kapitálové výdavky, v dôsledku čoho už kapitálové transfery neboli poskytované. Finančné prostriedky boli následne prioritne smerované na bežné transfery, aby bola zabezpečená plynulá prevádzka organizácie a nepretržité poskytovanie verejných služieb. Celkovo môžeme skonštatovať, že transfery poukazujú na význam externej verejnej podpory v hospodárení pohrebníctva Marianum.

V tabuľke 2 prostriedky z predchádzajúcich rokov znamenajú prenos nevyčerpaných alebo účelovo viazaných prostriedkov. Napríklad v roku 2019 tieto zdroje dosiahli úroveň 165 367 eur, pričom v nasledujúcich rokoch zaznamenali pokles až na úroveň 0 eur v rokoch 2020 a 2021. V roku 2022 sa však tieto prostriedky opäť objavili vo výške 948 154 eur, čo predstavuje 9,19 % z celkových zdrojov financovania a poukazuje na nové nastavenie finančných tokov alebo posun v účtovných stratégiách. Tento nárast bol podporený najmä zvýšenými jednorazovými príjmami a rastúcim objemom transferov. Transfery bežné z iných zdrojov sa objavili v roku 2020 vo výške 115 000 eur. Tento transfer nebol súčasťou bežných transferov z rozpočtu obce, pretože išlo o 20 % spoluúčasť magistrátu na financovaní rozsiahlej opravy Slavína, ktorá bola už v práci spomínaná. Magistrát hlavného mesta túto

sumu poskytol z vlastných zdrojov mimo bežných rozpočtových transferov, čo predstavuje samostatný zdroj financovania odlišný od štandardných transferov poskytovaných v rámci bežného rozpočtu obce. V roku 2020 bola evidovaná aj položka Tuzemské kapitálové granty a transfery (sponzorský dar) vo výške 5 000 eur, ktorá predstavovala sponzorský dar určený na opravu domu smútku v Slávičom údolí. Transfery kapitálové z obce – bankové úvery mali v roku 2020 výšku 1 005 373,41 eur a tvorili 8,66 % z celkových zdrojov financovania. V roku 2021 sa ich objem znížil na 296 517,24 eur. Magistrát hlavného mesta financoval tieto kapitálové transfery z bankových úverov, ktorých čerpanie bolo v danom období výhodné z dôvodu rekordne nízkych úrokových sadzieb. Tieto nízke sadzby boli dôsledkom pandemických stimulov, ktoré Európska centrálna banka prijala na podporu ekonomiky počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19. Poskytnuté kapitálové transfery boli následne využité na rôzne investičné účely, ako napríklad vyhotovenie geometrického plánu Slavína, statické zabezpečenie domu smútku vo Vrakuni, rekonštrukcia terasy Krematória alebo obnova komunikácií na Martinskom cintoríne.

V roku 2022 prijalo Marianum aj bežné transfery zo štátneho rozpočtu – UA vo výške 801,17 eur a v roku 2023 vo výške 53 763,62 eur. Tieto prostriedky boli poskytnuté na základe dodatku č. 3 k Príručke na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024, ktorým Ministerstvo financií SR vyhlásilo dodatočnú schému financovania. Cieľom tejto schémy bolo poskytnutie účelovo viazaných transferov, označených kódom 11UA, na pokrytie výdavkov vzniknutých v súvislosti s humanitárnou krízou spôsobenou ozbrojeným konfliktom na Ukrajine. V roku 2023 prijalo Marianum aj bežné transfery zo štátneho rozpočtu s označením 131M vo výške 94 000 eur. Išlo o nevyčerpané finančné prostriedky z rozpočtu roku 2022, ku ktorých presunu došlo na základe úpravy rozpočtu k 31. 12. 2022. Keďže navýšené finančné prostriedky nebolo možné v priebehu roka 2022 úplne vyčerpať, boli so súhlasom zriaďovateľa prenesené do rozpočtu na rok 2023. Tento medziročný presun umožnil zabezpečiť financovanie činností, ktoré nebolo možné ukončiť v pôvodne plánovanom rozpočtovom období.

Z tabuliek 2 a 3 vyplýva, že transfery z verejných rozpočtov predstavujú fundamentálny, avšak mimoriadne kolísavý zdroj financovania pohrebníctva v období rokov 2019-2023. Ich objem podliehal výrazným medziročným fluktuáciám.

Rovnako aj bežné transfery zo štátneho rozpočtu sa v skúmanom období objavovali vo všetkých rokoch, no v roku 2020 dosiahli najvyššiu úroveň 470 tisíc eur.

K stabilnejším zdrojom financovania pohrebníctva patria bežné transfery z rozpočtu obce. Ich zvýšenie v rokoch 2020 a 2021 poukazuje na značný rozvoj a zmenu alokácie

financií samosprávy v súvislosti s intenzifikáciou činností pohrebníctva Marianum. Aj pri bežných transferoch z rozpočtu obce je pohrebníctvo závislé od rozhodnutí samosprávy a jej schvaľovania.

Kapitálové transfery z rozpočtu obce, ktoré boli zaznamenané iba v roku 2019 boli na úrovni približne 330 tisíc eur. V rokoch 2020 a 2021 boli kapitálové transfery už kryté bankovými úvermi zriaďovateľa, čo svedčí o ich nutnosti aj napriek poklesu kapitálových transferov z rozpočtu obce.

V závere podkapitoly môžeme zhrnúť, že bežné a kapitálové transfery vo viac ako 50 % miere tvoria najdôležitejšie zdroje financovania pohrebníctva, čo vyplýva z komparácie objemu ostatných položiek zdrojov a ich percentuálnom vyjadrení. Avšak ich variabilita predstavuje rizikový faktor z hľadiska predvídateľnosti a udržateľnosti financovania. Preto by sa malo pohrebníctvo Marianum sústrediť na diverzifikáciu zdrojov a zvyšovanie miery finančnej autonómie prostredníctvom stabilnejších, vlastných a opakovane generovaných príjmov.

3.2 Postavenie transferov v pohrebníctve Marianum

V tabuľke 4, 5, 6 sú analyzované bežné a kapitálové transfery, ich výška, členenie, účel použitia, ako je aj poukázany význam pri zabezpečovaní prevádzkovej kontinuity a realizácii investičných zámerov s dlhodobým vplyvom na rozvoj infraštruktúry.

Tabuľka 4 Prijaté transfery za obdobie 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Transfery celkom	5 167 838,09	6 882 114,14	5 789 292,04	3 800 557,10	5 109 236,30
Bežný transfer z rozpočtu obce	4 672 650,00	5 289 042,00	5 438 135,00	3 785 609,40	4 937 051,90
Bežný transfer zo štátneho rozpočtu	161 388,09	472 698,73	54 639,80	14 947,70	172 184,40
Bežný transfer z iných zdrojov	0	115 000,00	0	0	0
Kapitálový transfer z rozpočtu obce	333 800,00	0	0	0	0
Kapitálový transfer z obce	0	1 005 373,41	296 517,24	0	0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe poskytnutých údajov z výkazu FIN 1-12 pohrebníctva Marianum

V tabuľke 4 sme znázornili prehľad príspevkov od zriaďovateľa mesta Bratislava pre pohrebníctvo v rokoch 2019 až 2023. V tabuľke 4 môžeme vidieť značné rozdiely vo výške finančných príspevkov potrebných na udržanie pohrebných služieb a na financovanie

rozvoja pohrebnickej infraštruktúry. V roku 2023 predstavovali transfery hodnotu 5 109 236,30 eur, čo predstavuje nárast o 1 308 679,20 eur, t. j. o 26 %, oproti predchádzajúcemu roku, čo poukazuje na zlepšenie ekonomickej situácie a vyššiu alokáciu v rozpočte. Z tohto hľadiska je nevyhnutné poznamenať, že kapitálové transfery v rokoch 2022 a 2023 neboli poskytované vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu zriaďovateľa, čo znamená výrazný pokles investičných príspevkov z verejných zdrojov do pohrebnickej infraštruktúry. Tento trend sme mohli zaznamenať aj v predchádzajúcich rokoch, kedy kapitálové transfery predstavovali 296 517,24 eur v roku 2021 a v roku 2020 boli vo výške 1 005 373,41 eur, avšak treba pripomenúť, že boli financované z bankových úverov zriaďovateľa. V roku 2023 bežné transfery z rozpočtu obce vzrástli na 4 937 051,90 eur. Avšak v rokoch 2021 a 2020 vykazovali vyššie hodnoty. Táto štruktúra naznačuje pretrvávajúcu disproporciiu v rozdeľovaní finančných prostriedkov, ktorá môže mať nepriaznivé dôsledky na životaschopnosť a kvalitu pohrebných služieb v Bratislave, najmä pri nedostatočných kapitálových investíciách potrebných na modernizáciu pohrebnickej infraštruktúry.

Tabuľka 5

Bežné transfery za roky 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Bežný transfer	4 834 038,09	5 876 740,73	5 492 774,80	3 800 557,10	5 109 236,30
v tom:					
príspevok na činnosť	4 672 650,00	5 289 042,00	5 438 135,00	3 785 609,40	4 937 051,90
Z toho: mzdy, platy a OOV	1 002 420,00	1 018 000,00	1 225 887,00	1 326 157,00	1 401 973,00
na obnovu vojnových hrobov zo ŠR	11 388,09	472 698,73	13 640,00	14 947,70	63 184,40
na obnovu Pamätníka SNP	150 000,00	0	0	0	0
na obnovu a údržbu pomníkov zo ŠR	0	0	29 499,80	0	0
úč.úrč.: Pamätník 497 "židov"	0	0	11 500,00	0	0
na obnovu NKP Slavína	0	0	0	0	85 042,00
úč.úrč.: obnova diela vo verej. priestore od Erny Masarovičovej	0	0	0	0	15 000,00
obnovu NKP Slavína-vratka nevyč. FP na HM BA	0	0	0	0	8 958,00
Úč.ur.: údržba Pamätníka Slavín/20% spoluúčasť/	0	115 000,00	0	0	0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe poskytnutých údajov z rozpočtov pohrebníctva Marianum za roky 2019 - 2023

Z dostupných údajov v tabuľke 5 možno konštatovať, že transfery predstavovali v skúmanom období kľúčový zdroj financovania pohrebníctva. Ich objem vykazoval medziročnú dynamiku, ktorá bola determinovaná objemom alokovaných prostriedkov zo strany zriaďovateľa a štátu i jednotlivých dotačných schém a ich interným rozčlenením. Najvyšší celkový objem transferov bol zaznamenaný v roku 2021 vo výške 5,4 milióna eur, zatiaľ čo najnižší objem bol zaznamenaný v roku 2022. Dominantnou časťou bežného transferu bol príspevok na bežnú činnosť, ktorého hlavnou funkciou bolo zabezpečiť nepretržité a plynulé financovanie každodenných prevádzkových potrieb organizácie. Jeho výška sa počas skúmaného obdobia pohybovala v intervale 4 až 5 miliónov eur, pričom v roku 2022 príspevok na bežnú činnosť bol na úrovni len 3,7 milióna eur. V rokoch 2019 - 2023 mzdy, platy a odmeny za vykonanú prácu stúpali z 1 002 420,00 eur až do výšky 1 401 973,00 eur, čo nám dáva obraz o zvyšovaní miezd a vplyvu inflácie.

Pohrebníctvu Marianum bola alokovaná aj skupina účelovo viazaných transferov zo štátneho rozpočtu, ktoré slúžili predovšetkým na podporu aktivít spojených s obnovou vojnových hrobov, pamätníkov a iných kultúrno-historických aspektov verejného priestoru. Významná alokácia týchto prostriedkov bola zaznamenaná v roku 2020, kedy pohrebníctvo obdržalo 472 698,73 eur na obnovu vojnových hrobov, t. j. najvyššia hodnota transferu v danom roku. V roku 2021 bolo pridelených viacero transferov zo štátneho rozpočtu, ako napríklad dotácia vo výške 29 499,80 eur na obnovu a údržbu pomníkov, 13 640,00 eur na obnovu vojnových hrobov a 11 500,00 eur na obnovu pamätníka židov. V roku 2023 boli alokované ďalšie transfery na nové kultúrne objekty, napríklad 15 000,00 eur na obnovu verejného diela od výtvarníčky Erny Masarovičovej a 85 042,00 eur na komplexnú obnovu NKP Slavína z nevyčerpaných zdrojov predchádzajúceho roka, čo poukazuje na dlhodobú stratégiu ochrany kultúrneho dedičstva. Vratky vo výške 8 958,00 eur predstavujú nevyčerpané prostriedky z uvedenej dotácie na NKP Slavín. Účelové dotácie majú oproti bežným transferom oveľa prísnejší režim evidencie a vykazovania, pričom ich využitie je podmienené dodržaním stanoveného účelu, čo zvyšuje administratívnu záťaž, no zároveň prispieva k precíznejšiemu rozpočtovému hospodáreniu. Ich strategický význam spočíva najmä v možnosti financovať jednorazové investície, ktoré by bez externej finančnej podpory ostali mimo dosahu bežných rozpočtových kapacít pohrebníctva.

V tabuľke 5 v roku 2020 je zaznamenaná aj dotácia na údržbu Pamätníka Slavín vo výške 115 000 eur, ktorá bola poskytnutá na základe spolufinancovania, a to s 20 %

spoluúčasťou magistrátu z vlastných prostriedkov. V tabuľke 5 je viditeľná kontinuita v poskytovaní dotácií zameraných na ochranu a revitalizáciu kultúrneho dedičstva, čo je dôkazom systematickej podpory projektov s vysokou spoločenskou a historickou hodnotou. Rovnako pozoruhodná je schopnosť pohrebníctva pravidelne čerpať tieto prostriedky, čo poukazuje na jej kompetenciu nielen v oblasti prípravy projektovej dokumentácie, ale aj v oblasti dodržiavania rozpočtových, účtovných a vecných kritérií čerpania verejných zdrojov. Z hľadiska účtovníctva ide o transfery, ktoré podliehajú prísnej kontrole a spätnej verifikácii ich použitia, a preto je kľúčové viesť ich evidenciu precízne, v súlade so zásadami vecnej a časovej súvislosti. Schopnosť pohrebníctva Marianum efektívne využívať bežné transfery zvyšuje jeho rozpočtovú stabilitu, umožňuje investovať do kultúrnej infraštruktúry a súčasne zachováva vysokú mieru transparentnosti. Bežné príspevky nie sú iba dôležitým zdrojom financovania, ale sú zdrojom rozvojovej a kultúrnej politiky verejného sektora.

Tabuľka 6 Kapitálové transfery za roky 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Kapitálový transfer	333 800,00	1 005 373,41	296 517,24	0	0
v tom:					
Cintorín Vračuňa-rekonštrukcia Domu smútku a obradnej miestnosti	33 100,00	0	104 000,00	0	0
Martinský cintorín-vybudovanie nových verejných toaliet	0	0	70 000,00	0	0
Cintorín Rača-realizácia rozšírenia cintorína	89 000,00	300 000,00	52 517,24	0	0
Vyhotovenie geometrického plánu Slavín	0	1500,00	0	0	0
DS Vračuňa-statické zabezpečenie	0	217 994,31	0	0	0
Krematórium-rekonštrukcia terasy	0	171 053,60	0	0	0
Martinský cintorín-stavebné práce	117 700,00	314 825,50	0	0	0
Realizácia novej centrálnej komunikácie v priestoroch cintorína Karlova Ves	94 000,00	0	0	0	0
Krematórium, 18 cintorínov a Slavín-vybudovanie 270 polo-podzemných kontajnerov	0	0	70 000,00	0	0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe poskytnutých údajov z rozpočtov pohrebníctva Marianum za roky 2019 - 2023

V období rokov 2019 až 2023 predstavovali kapitálové transfery v rámci rozpočtovej skladby verejnej organizácie najmä doplnkový, no strategicky významný nástroj investičného financovania. Ich výskyt bol limitovaný na vybrané rozpočtové roky a bol

výlučne viazaný na realizáciu konkrétnych, investične náročnejších projektov so zameraním na zhodnocovanie dlhodobého majetku a zlepšovanie technickej infraštruktúry. Najviac pridelených kapitálových transferov bolo v roku 2020, a to vo výške 1 005 373,41 eur, čo bola najvyššia hodnota v porovnaní s ostatnými rokmi, a ktorá poukazuje na mimoriadne investičné úsilie v danom období. Treba však poznamenať že nešlo o kapitálový transfer z rozpočtu obce, ale o kapitálový transfer z obce z bankového úveru. Ďalší transfer, taktiež z úveru, bol zaznamenaný v roku 2021, konkrétne vo výške 296 517,24 eur, zatiaľ čo v rokoch 2019, 2022 a 2023 sa tieto transfery v rozpočtových dokumentoch nevyskytli. Táto diskontinuita potvrdzuje, že kapitálové transfery nemajú povahu pravidelného zdroja, ale sú alokované ad hoc, spravidla na základe predloženého investičného zámeru, jeho schválenia, projektovej prípravy a dostupnosti spolufinancovania zo strany zriaďovateľa alebo iných verejných subjektov. Skutočnosť, že pohrebništvo Marianum tieto transfery čerpalo iba v určitých obdobiach, poukazuje na premyslený a racionálny prístup k plánovaniu investičnej činnosti, ktorý reflektuje aktuálne potreby a reálne rozpočtové možnosti.

Z tabuľky 6 je zrejmé, že v roku 2020 došlo k cielenému investičnému zameraniu na rozvoj a modernizáciu pohrebnej a cintorínskej infraštruktúry na území hlavného mesta Bratislava. Najväčšia časť poskytnutých prostriedkov bola určená na rekonštrukciu Martinského cintorínu, ktorá začala ešte v roku 2019, pričom na tento účel bolo v roku 2020 alokovaných 314 825,50 eur. Významným kapitálovým príspevkom bola aj výstavba nových verejných toaliet na Martinskom cintoríne v hodnote 70 000 eur. Rozšírenie kapacít pohrebísk reprezentuje projekt rozšírenia Cintorína Rača, na ktorý bolo vyčlenených 89 000,00 eur v roku 2019, 300 000,00 eur v roku 2020 a 52 517,24 eur v roku 2021. Rovnako bola podporená aj ekologicky orientovaná iniciatíva, ako napríklad vybudovanie 270 polo-podzemných kontajnerov na Krematóriu, na 18 cintorínoch a na Slavíne, pre ktoré bolo vyčlenených spolu 70 000 eur. Z tabuľky 6 vyplýva, že kapitálové transfery boli alokované adresne, s dôrazom na kvalitatívne zlepšenie technickej základne a dlhodobú udržateľnosť prevádzky mestských pohrebísk a pamätníkov. Ide o formu investície s trvalým prínosom pre mestskú komunitu.

3.3 Účtovné zobrazenie transferov pohrebništva Marianum

V roku 2022 boli v účtovnej evidencii pohrebništva zaznamenané viaceré transfery z verejných rozpočtov, pričom každý z týchto finančných tokov bol účtovaný v súlade s

presne stanovenými pravidlami rozpočtového a účtovného systému. Najrozsiahljším a najvýznamnejším transferom bol príspevok na bežnú činnosť od zriaďovateľa Hlavného mesta Bratislava vo výške 3 785 609,40 eur, ktorý bol účtovne zaevidovaný ako príjem na bankový účet so zaúčtovaním na strane Má dať účtu 221 – Bankové účty, so súvzťažným zaúčtovaním na strane Dal účtu 354 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku. Prostriedky boli určené výlučne na pokrytie bežných prevádzkových nákladov pohrebníctva a boli postupne zúčtované do výnosov v závislosti od skutočného čerpania výdavkov, a to so zaúčtovaním na strane Má dať účtu 354 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku a na strane Dal účtu 691 – Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC. Tým bola zabezpečená vecná a časová súvislosť medzi čerpaním prostriedkov a ich zaúčtovaním do výnosov. Skutočnosť, že celá výška transferu bola reálne použitá, svedčí o efektívnom hospodárení v rámci schváleného rozpočtu. Bežné transfery z rozpočtu zriaďovateľa predstavovali spoľahlivý, ale striktne viazaný zdroj financovania, ktorý neumožňoval pružnú reakciu na nepredvídané finančné situácie. Tento zdroj financovania síce zaručuje určitú stabilitu, no zároveň poukazuje na nutnosť diverzifikácie zdrojov pohrebníctva, aby sa znížila závislosť od zriaďovateľa. Výzvou pre manažment pohrebníctva Marianum je hľadať doplnkové a flexibilnejšie zdroje financovania.

Tabuľka 7 Účtovanie poskytnutej dotácie na vojnové hroby za rok 2022

Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
Výpis z bankového účtu	Príjem transferu na údržbu vojnových hrobov	14 146,53	221010	357011
Prijatá faktúra č. 1	Vývoz odpadu a doprava	5 866,53	518173	321010
Prijatá faktúra č. 2	Odstránenie grafitov a antigrafitový náter	8 280,00	518172	321010
Výpis z bankového účtu	Platba dodávateľom z transferu	14 146,53	321010	221010
Interný účtovný doklad	Interný doklad – výnos z účelového transferu	14 146,53	357011	693010

Zdroj: Osobná komunikácia – Marianum, e-mailová korešpondencia, január 2025

Tabuľka 7 poskytuje prehľad o účtovných prípadoch spojených s bežným účelovým transferom vo výške 14 146,53 eur, ktoré boli poskytnuté z rozpočtu Ministerstva vnútra SR na bankový účet organizácie. Príjem týchto finančných prostriedkov bol účtovne zachytený na strane Má dať účtu 221010 – Bankové účty a na strane Dal účtu 357011 – Ostatné zúčtovanie obce a vyššieho územného celku. Prijaté faktúry za tieto služby boli zaúčtované nasledovne: náklad za vývoz odpadu a dopravu v sume 5 866,53 eur bol zaúčtovaný na strane

Má dať účtu 518173 – Ostatné služby a na strane Dal účtu 321010 – Dodávateľia. Náklad za odstránenie grafitov a antigrafitový náter v sume 8 280,00 eur bol zaúčtovaný na strane Má dať účtu 518172 – Ostatné služby a na strane Dal účtu 321010 – Dodávateľia. Po zaúčtovaní týchto záväzkov boli faktúry v plnej výške uhradené z bankového účtu organizácie, pričom úhrada bola zaúčtovaná na strane Má dať účtu 321010 – Dodávateľia a na strane Dal účtu 221010 – Bankové účty. Následne bol transfer zúčtovaný do výnosov v nadväznosti na skutočné čerpanie. Táto operácia bola zaúčtovaná na strane Má dať účtu 357011 – Ostatné zúčtovanie obce a vyššieho územného celku a na strane Dal účtu 693010 – Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy. Týmto spôsobom bola zabezpečená vecná a časová súvislosť medzi prijatým transferom a jeho skutočným použitím na krytie bežných prevádzkových nákladov organizácie.

Tabuľka 8 Účtovanie poskytnutej dotácie na energetickú pomoc za rok 2022

Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
Výpis z bankového účtu	Príjem energetickej pomoci od MH SR	801,17	221010	357010
Prijatá faktúra	SSE – elektrická energia (vrátane DPH)	2 136,66	502010	321010
Výpis z bankového účtu	Uhradená časť faktúry z poskytnutej dotácie	801,17	321010	221010
Výpis z bankového účtu	Doplatok z vlastných prostriedkov	1 335,49	321010	221010
Interný účtovný doklad	Interný doklad – rozpustenie výnosu z transferu	801,17	357010	693010

Zdroj: Osobná komunikácia – Marianum, e-mailová korešpondencia, január 2025

Osobitnú kategóriu predstavovala aj dotácia poskytnutá Ministerstvom hospodárstva SR na tzv. energetickú pomoc, ktorá bola v sume 801,17 eur pripísaná na bankový účet pohrebníctva Marianum dňa 28. decembra 2022. Táto suma bola zaúčtovaná ako príjem finančných prostriedkov na bankový účet, so zaúčtovaním na strane Má dať účtu 221010 – Bankové účty a na strane Dal účtu 357010 – Ostatné zúčtovanie obce a vyššieho územného celku. Finančné prostriedky boli určené na čiastočnú úhradu nákladov spojených so spotrebou elektrickej energie. V tom istom období pohrebníctvo prijalo faktúru od dodávateľa elektriny Stredoslovenskej energetiky v sume 2 136,66 eur, ktorá bola zaúčtovaná na strane Má dať účtu 502010 – Spotreba energie a na strane Dal účtu 321010 – Dodávateľia. Z poskytnutého transferu bola uhradená časť tejto faktúry vo výške 801,17 eur, pričom úhrada bola účtovaná na strane Má dať účtu 321010 – Dodávateľia a na strane Dal účtu 221010 – Bankové účty. Zvyšný doplatok v sume 1 335,49 eur bol následne uhradený

z vlastných zdrojov organizácie rovnakým účtovným zápisom. Po čerpaní prostriedkov bola dotácia zúčtovaná do výnosov, so zaúčtovaním na strane Má dať účtu 357010 – Ostatné zúčtovanie obce a vyššieho územného celku a na strane Dal účtu 693010 – Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy. Tým bola zabezpečená vecná aj časová súvislosť medzi prijatým transferom, jeho použitím a zaúčtovaním do výnosov. Tento konkrétny prípad poukazuje na to, že účelové dotácie v oblasti energetiky môžu iba čiastočne pokrývať skutočné náklady, a preto je ich efektivita limitovaná ich rozsahom. Tieto transfery sú dôležitým stabilizačným nástrojom, ktorý pohrebníctvu umožňuje zmierniť vplyv externých hospodárskych šokov, ako sú napríklad prudko rastúce ceny energií.

Tabuľka 9 Účtovanie poskytnutého bežného transferu za rok 2022

Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
Žiadosť o transfer	Bežný príspevok na činnosť od zriaďovateľa (máj 2022) – žiadosť	137 399,50	—	—
Výpis z bankového účtu	Prijatie alikvotnej čiastky na účet	137 399,50	221010	354011
Prijatá faktúra	Telekomunikačné služby – záväzok	1 500,00	518140	321010
Výpis z bankového účtu	Platba dodávateľovi z bankového účtu	1 500,00	321010	221010
Interný účtovný doklad	Rozpustenie transferu podľa výdavku (interný doklad)	1 500,00	354011	691010

Zdroj: Osobná komunikácia – Marianum, e-mailová korešpondencia, január 2025

Účtovanie bežného transferu určeného na zabezpečenie činnosti pohrebníctva sa riadi presne stanoveným mechanizmom, ktorý rešpektuje zásady rozpočtovej viazanosti, periodicity čerpania a transparentného sledovania toku verejných financií. Finančné prostriedky vo forme bežného príspevku nie sú uvoľňované jednorazovo, ale sú poskytované postupne, a to spravidla na mesačnej báze prostredníctvom žiadostí o alikvotné časti v súlade s plánovaným harmonogramom. Ako príklad môžeme uviesť situáciu z konca mája 2022, kedy na základe predloženej žiadosti o bežný príspevok na činnosť bol organizácii schválený transfer v celkovej sume 137 399,50 eur. Samotná žiadosť nemala účtovný charakter, a preto v tomto kroku nevznikol účtovný zápis.

Po schválení transferu boli finančné prostriedky pripísané na bankový účet organizácie. Tento príjem bol účtovaný na strane Má dať účtu 221010 – Bankové účty a na strane Dal účtu 354011 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku. V nadväznosti na príjem transferu bola prijatá faktúra od dodávateľa za

telekomunikačné služby v sume 1 500,00 eur. Účtovanie záväzku prebehlo na strane Má dať účtu 518140 – Ostatné služby a na strane Dal účtu 321010 – Dodávatelia.

Následne bola prijatá faktúra uhradená z bankového účtu organizácie. Úhrada bola zaúčtovaná na strane Má dať účtu 321010 – Dodávatelia a na strane Dal účtu 221010 – Bankové účty. Po realizácii výdavku bol v súlade so zásadou vecnej a časovej súvislosti transfer v príslušnej výške zúčtovaný do výnosov. Tento účtovný zápis bol zachytený na strane Má dať účtu 354011 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku a na strane Dal účtu 691010 – Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC.

Takto realizované účtovanie zabezpečilo prehľadné sledovanie toku finančných prostriedkov, ich účelové čerpanie a správne vykázanie v účtovníctve v súlade s platnou legislatívou.

Tabuľka 10 Účtovanie poskytnutého kapitálového transferu za rok 2018

Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
Výpis z bankového účtu	Prijatie kapitálového transferu čiastky na účet	10 000,00	221010	354011
Prijatá faktúra	Nákup stroja	10 000,00	042110	321010
Interný účtovný doklad	Zaradenie stroja do majetku	10 000,00	022110	042110
Výpis z bankového účtu	Platba dodávateľovi z bankového účtu	10 000,00	321010	221010
Interný účtovný doklad	Zúčtovanie kapitálového transferu	10 000,00	354011	355012
Interný účtovný doklad	Mesačný odpis stroja	138,89	551020	082011
Interný účtovný doklad	Zúčtovanie kapitálového transferu vo výške odpisov	138,89	355012	692010

Zdroj: Osobná komunikácia – Marianum, e-mailová korešpondencia, január 2025

Vzhľadom na skutočnosť, že v sledovanom období organizácia neuskutočnila žiadny nákup dlhodobého majetku, je pre ilustráciu účtovania kapitálového transferu v tabuľke 10 uvedený príklad z roku 2018.

V tomto prípade organizácia prijala kapitálový transfer na financovanie obstarania dlhodobého hmotného majetku v celkovej výške 10 000,00 eur. Príjem finančných prostriedkov bol zaúčtovaný na strane Má dať účtu 221010 – Bankové účty a na strane Dal účtu 354011 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku.

Na základe prijatej faktúry za nákup stroja v hodnote 10 000,00 eur bol vzniknutý záväzok účtovaný na strane Má dať účtu 042110 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku a na strane Dal účtu 321010 – Dodávatelia. Po prijatí a zaevidovaní stroja bol zaradený do dlhodobého hmotného majetku organizácie, pričom účtovný zápis prebehol na strane Má dať účtu 022110 – Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí a na strane Dal účtu 042110 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku. Následne bola faktúra dodávateľovi uhradená z bankového účtu, so zaúčtovaním na strane Má dať účtu 321010 – Dodávatelia a na strane Dal účtu 221010 – Bankové účty.

Po úhrade a zaradení majetku bol kapitálový transfer v plnej výške zúčtovaný na strane Má dať účtu 354011 – Zúčtovanie z financovania z rozpočtu obce a vyššieho územného celku a na strane Dal účtu 355012 – Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a vyššieho územného celku, čím sa zabezpečilo oddelené sledovanie finančných prostriedkov určených na krytie obstaraného majetku.

Odpisovanie stroja bolo realizované na mesačnej báze, pričom každý mesiac bol účtovaný odpis v sume 138,89 eur na strane Má dať účtu 551020 – Odpisy dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a na strane Dal účtu 0821011 – Oprávky k samostatným hnutelným veciam a súborom hnutelných vecí. Súčasne so zaúčtovaním odpisu prebiehalo aj postupné rozpúšťanie kapitálového transferu do výnosov, a to v rovnakej výške ako bol účtovaný odpis. Tento zápis bol vykonaný na strane Má dať účtu 355012 – Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a vyššieho územného celku a na strane Dal účtu 692010 – Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC.

Týmto mechanizmom organizácia zabezpečila súlad medzi účelovým použitím transferu, obstaraním a využívaním majetku a jeho správnym zobrazením vo výnosoch v súlade so zásadou vecnej a časovej súvislosti.

3.4 Zhodnotenie financovania a transferov v pohrebníctve Marianum

Na základe predchádzajúcich podkapitol týkajúcich sa zdrojov financovania, jednotlivých transferoch a účtových prípadov môžeme konštatovať, že v rokoch 2019 až 2023 tvorili transfery dôležitý a stabilný zdroj financovania pohrebníctva Marianum. Z hľadiska klasifikácie transfery boli rozdelené na bežné transfery, ktoré slúžili predovšetkým na krytie prevádzkových potrieb, a kapitálové transfery určené najmä na

podporu investičných projektov a dlhodobého rozvoja infraštruktúry. Samotné účtovanie týchto transferov prebiehalo v súlade s platnou legislatívou v oblasti verejných financií a účtovníctva, pričom reflektovalo princíp vecnej a časovej súvislosti, čím sa zabezpečilo, že výnosy z transferov sa vykazovali iba v rozsahu ich skutočného čerpania.

Z analýz vyplýva aj to, že bežné transfery zohrávali najmä operatívnu a prevádzkovú úlohu, pričom dominantným bol bežný príspevok na činnosť zo strany Hlavného mesta SR Bratislava ako zriaďovateľa. Tento príspevok bol poskytovaný v pravidelných intervaloch na základe žiadostí o alikvotné čiastky, čo umožňovalo plánované a plynulé financovanie základného fungovania pohrebníctva. Použitie týchto prostriedkov prebiehalo prostredníctvom úhrady konkrétnych výdavkov, napríklad faktúr za služby, a až následne dochádzalo k ich zaúčtovaniu do výnosov prostredníctvom mechanizmu interného rozpustenia transferu. Kapitálové transfery boli poskytované účelovo, najmä na podporu investičných projektov, ako napríklad rekonštrukcia Domu smútku, výstavba verejných toaliet, rozšírenie cintorína alebo ekologické riešenia nakladania s odpadom. Ich objem sa líšil v závislosti od konkrétnych rokov a schválených projektov. Cez identifikáciu viacerých zdrojov financovania sa potvrdila schopnosť pohrebníctva kombinovať rôzne formy transferov na dosiahnutie efektívneho a trvalo udržateľného fungovania verejných služieb.

Z uvedených zistení môžeme skonštatovať, že pohrebníctvo pristupovalo k problematike transferov zodpovedne, transparentne a s rešpektovaním účtovných, rozpočtových a legislatívnych pravidiel. Všetky fázy procesu, od prijatia transferu cez jeho evidenciu a čerpanie, až po zaúčtovanie výnosu, boli spracované v súlade so zásadami vecnej a časovej súvislosti, čím sa predišlo nesprávnemu alebo predčasnému vykazovaniu výnosov. Pohrebníctvo preukázalo schopnosť nielen správne účtovať, ale predovšetkým účelne a hospodárne využívať alokované zdroje, čo posilňuje jeho dôveryhodnosť vo vzťahu k zriaďovateľovi aj verejnosti. Súlad medzi prijatými transfermi, ich čerpaním a zúčtovaním vytvára predpoklady pre udržanie priaznivého výsledku hospodárenia bez potreby nadmerného zaťaženia vlastných zdrojov. Z pohľadu budúceho vývoja je nevyhnutné naďalej udržiavať vysoký štandard finančného riadenia, zároveň posilňovať interné kontrolné mechanizmy, analytickú kapacitu a strategické plánovanie v oblasti transferov. Tým sa pohrebníctvo pripraví nielen na efektívne čerpanie, ale aj na adresné vyhodnocovanie dopadov verejných prostriedkov na kvalitu a dostupnosť verejných služieb.

Záver

Na základe analýzy a účtovného zobrazenia transferov príspevkovej organizácie Marianum - pohrebníctva hlavného mesta Bratislavy môžeme konštatovať, že v období 2019 - 2023 zohrávali transfery dôležitú úlohu pri zabezpečení finančnej stability a plynulého fungovania pohrebníctva. Najväčší podiel celkových zdrojov financovania tvorili bežné transfery z rozpočtu zriaďovateľa, ktoré v sledovanom období predstavovali 37 % - 47 %. Tieto prostriedky boli poskytované priebežne, formou alikvotných príspevkov, na základe plánovaných výdavkov a v súlade s harmonogramom rozpočtového hospodárenia. Vďaka pravidelným bežným transferom bolo možné zabezpečiť stabilné fungovanie pohrebníctva aj v obdobiach zvýšenej ekonomickej neistoty, vrátane krízových situácií, ako bola pandémia COVID-19.

Kapitálové transfery, hoci objemovo menej zastúpené, boli cielene viazané na konkrétne rozvojové aktivity, predovšetkým na modernizácie, rekonštrukcie a rozširovanie infraštruktúry. Aj keď vykazovali istú pravidelnosť, ich objem nebol dostatočný na úplné pokrytie celkových finančných potrieb organizácie, čo viedlo k nevyhnutnosti dopĺňať rozpočtové zdroje o príjmy z hlavnej a vedľajšej činnosti. Tieto príjmy plnili stabilizačnú funkciu, pomáhali vyrovnávať prípadné výpadky verejných príspevkov a zároveň prispievali k udržiavaniu finančnej rovnováhy organizácie.

Počas sledovaného obdobia sa zároveň potvrdilo, že príjmy z hlavnej činnosti pohrebníctva Marianum plnili významnú stabilizačnú funkciu a zároveň predstavovali dôležitý doplnkový nástroj pre zabezpečenie finančnej rovnováhy. Transparentnosť čerpania a účelové využívanie poskytnutých prostriedkov bolo dôsledne dodržiavané, čím sa posilnila dôveryhodnosť príspevkovej organizácie ako správcu verejných zdrojov. Výsledky analýzy zároveň ukazujú, že pohrebníctvo Marianum vykazovalo vysokú mieru finančnej zodpovednosti, efektívnosti a schopnosti adaptácie na meniace sa podmienky rozpočtového prostredia.

Celkovo analýza potvrdila, že bežné transfery boli pre pohrebníctvo Marianum predvídateľným a systematicky riadeným nástrojom financovania, zatiaľ čo kapitálové transfery boli závislé od aktuálnej dostupnosti verejných prostriedkov a reagovali na konkrétne investičné potreby. Na základe toho môžeme tvrdiť, že kvalitné riadenie transferov a ich správne účtovné zobrazenie predstavujú jeden z kľúčových predpokladov dlhodobej stability a funkčnosti verejnej organizácie, akou pohrebníctvo Marianum je. Na záver môžeme skonštatovať, že cieľ práce – analyzovať a zhodnotiť adekvátnosť transferov

v pohrebníckom zariadení Marianum a osobitosti ich účtovného zobrazenia – sa úspešne podarilo naplniť.

Zoznam použitej literatúry

- Balážová, E. (2006). *Benchmarking služieb miestnej samosprávy na Slovensku*. Adin.
- Kašiarová, L., & Majorová, M. (2007). *Transfery podľa novej metodiky účtovania a vykazovania v štátnej správe a samospráve*. EPI Právne systémy. Dostupné na: <https://www.epi.sk/cely/odborny-clanok/Transfery-podla-novej-metodiky-uctovania-a-vykazovania-v-statnej-sprave-a-samosprave.htm>
- Kordošová, A. (2023). *Účtovníctvo rozpočtových a príspevkových organizácií*. Vydavateľstvo EKONÓM.
- Lišková, Z. (2016). *Ekvivalenty právnej formy príspevkovej organizácie vo Francúzsku*. Diplomová práca, Masarykova univerzita. Dostupné na: <https://is.muni.cz/th/hgsd1/>
- Macháčová, T. (2022). *Transfery v samospráve*. ROPO a OBCE. Dostupné na: <https://www.ropoaobce.sk/clanky/3570/transfery-v-samosprave>
- Marianum. (2024a). *Organizácia Marianum*. Dostupné na: <https://www.marianum.sk/o-nas/organizacia-marianum>
- Marianum. (2024b). *Služby*. Dostupné na: <https://www.marianum.sk/sluzby>
- Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy. (2023). *Návrh dodatku č. 4 Zriaďovacej listiny organizácie Marianum – Pohrebníctvo mesta Bratislava*. Dostupné na: <https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/68426.pdf>
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky. (2022). *Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/014454/2022-36, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie v znení neskorších predpisov*.
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky. (2022). *Dodatok č. 3 k Príručke na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024*. Dostupné na: https://www.mfsr.sk/files/archiv/98/Dodatok_c_3_Prirucka_2022_2024.pdf
- FIN 1-12: Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách za roky 2019–2023 pohrebníctva Marianum*. Interný dokument.
- Závazné ukazovatele rozpočtov na roky 2019–2023 pohrebníctva Marianum*. Interný dokument.
- Pergely, K. (2023a). *Účtovanie transferov*. Verejná správa SR. Dostupné na: <https://www.vssr.sk/odborny-clanok/uctovanie-transferov-2023.htm>

Pergely, K. (2023b). *Účtovanie v rozpočtových a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo VÚC*. Daňové centrum. Dostupné na: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/2-uctovanie-v-rozpocetovych-a-prispevkovych-organizaciach-zriadenych-obcou-alebo-vuc-2023.htm>

Wolters Kluwer SR. (2021). *Financovanie príspevkovej organizácie*. ROPO a OBCE. Dostupné na: <https://www.ropoaobce.sk/clanky/2892/financovanie-prispevkovej-organizacie>

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 345/2024 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2025.